

EL SINDICALISME AGRARI A FRANÇA

El 3 de març, en Tomás Garcia, sociòleg, tractà a la Institució Catalana d'Estudis Agraris, el tema de les organitzacions agràries a França.

Presentà l'elevat grau de corporativització de la societat agrària francesa i la funció dels sindicats com a via d'accés als llocs de representació en les organitzacions de gestió del sector agrari.

Desenvolupà la història dels diferents sindicats agraris francesos. Sobretot el FNSEA i el CNJA, que controlen les estructures administratives de la majoria de les organitzacions para-estatal.

El FNSEA de post-guerra mantenia uns plantejaments corporativistes, defensava prioritàriament els preus, sobretot el del blat, i les millores en la productivitat, però sense parlar de la modificació de les estructures agràries.

Per això, el 1956 hom formà el CNJA dins del FNSEA, però amb una gran autonomia jurídica, format per un seguit d'adherits a la JARC, d'ideologia modernitzadora. El govern Debré el considerà com a interlocutor privilegiat, com si fos un sindicat independent, per tal de promoure una política d'estructures.

El 1969, uns dissidents del FNSEA, d'ideologia corporativista formen la Federació Francesa d'Agricultura, la FFA, tot criticant les lleis de modernització i reforma d'estructures i la incorporació de la CEE. El 1959 hom havia creat el MODEF, per a militants de partits d'esquerres, prioritàriament petits agricultors del Sud de França, als quals s'havia fet difícil conviure dins del FNSEA, on havien creat un "Comitè d'Acció" per a la defensa de l'explotació familiar.

Més endavant, hom funda el CNSTP, els pagesos-treballadors. Procedents del CNJA molts d'ells, s'han afiliat al Partit Socialista Unificat francès, que avui forma part del PSF. Creuen en la lluita de combat. Recullen els valors del maig del 68. Estan organitzats a les zones lleteres. Per a ells, productivisme equival a endeutament.

Finalment, el 1974 hom crea el FNSP, a la Bretanya (on són molt forts), a partir d'un grup oposat a la direcció de la FNSEA/CNJA, on hi havien creat un corrent organitzat. Consideren el sindicat com a agent de canvi i no com un organisme de cogestió de la organització de la professió. Són més pragmàtics, més intervencionistes i menys utòpics que els "pagesos-treballadors".

La modernització i la cogestió

És el tema clau en tot el sindicalisme francès en el debat sobre el model de desenvolupament. La competitivitat exigeix la racionalització de l'agricultura. L'agricultura queda subordinada a les necessitats de la indústria. Hom defineix l'explotació viable mínima, i la màxima, a partir de la formada per dos actius, i que permet aconseguir una paritat de rendes amb els altres sectors productius, així com la utilització racional de les tècniques. Hom estableix la funció de l'agricultura, que hom centra

així a aconseguir l'autosuficiència del país en productes agraris i a baixar els preus, gràcies a la productivitat tot alliberant mà d'obra per als altres sectors.

Per a aconseguir aquests objectius, hom estableix la SAFER (el banc de terres), hom reforça el crèdit agrícola (solament per a qui presenti projectes de viabilitat), hom dóna la jubilació avançada 55 anys...

És el moment en què modernització equival a produir sense límits. És la ideologia del "dret a produir".

El procés de modernització passa a mans dels pagesos. L'Estat delega la iniciativa en els sindicats com a gestors d'una política concreta.

És la cogestió per la qual el sindicat és el camí per a aconseguir unes "poltro-nes", uns càrrecs. Els sindicats agafen així força. Els pagesos s'han d'empadronar per a no perdre ajudes. A més, hom ofereix quantiosos fons públics per a formar quadres sindicals. D'aquesta manera, hom ha pogut fer la modernització, gràcies a la cogestió, i a cop de fons públics.

Com a resultat de la modernització, ens trobem que la població activa agrària ha baixat del 25 al 8%, a França, tot i que és el segon país del món en exportació de productes agraris, mentre que l'agricultura és un gran mercat per als productes industrials i que s'han integrat plenament en el sistema econòmic.

Però es produeix la crisi energètica, pugen els costos, cauen paral·lelament els preus dels productes agraris, baixen les rendes dels agricultors, s'aprofundeixen les diferències amb el sector industrial, augmenta l'endeutament, es dificulta la instal·lació dels joves al camp.

Els excedents produïts amb la saturació dels mercats dificulten el desenvolupament productivista. Els nous hàbits alimentaris fan que disminueixin les despeses familiars en alimentació. Augmenten els problemes de la gestió dels excedents.

El model de modernització entra en crisi:

- En baixar les rendes, hom busca la viabilitat en altres formes de producció.
- Es produeix una profunda diferenciació entre moderns amb nivells alts de consum, i els marginals, que van desapareixent a poc a poc, més lentament del que era previst.
- Els excedents entren en contradicció amb el productivisme i amb la intensificació, que sols condueix a l'endeutament.
- El cooperativisme, que havia de professionalitzar-se, finalment cau en la burocràcia.

El balanç de la modernització, per tant, és negatiu i comporta el desencís.

El sindicalisme avui

Es trenca, a França, el mite de la unitat sindical. S'introdueixen, a més, nous temes de debat. Amb el fracàs del model homogeneïtzador de la modernització, els pagesos volen ser reconeguts en la diversitat de situacions. Hom recull ara com a reali-

tat, i no com a handicap la diversitat considerada abans com una dificultat per a la modernització.

Tenim una crisi i un atur creixent. Els augments en la productivitat generen més atur i més excedents. A més, hi ha una manca de diners per a invertir més.

A nivell comparatiu, cal pensar que mentre l'atur a França és del 2%, a Espanya arriba al 21%. La població activa agrària francesa és del 8%, mentre que l'espanyola és del 18%. En canvi, la superfície útil per a explotació que és de 23 ha a França, a Espanya és d'11 ha. El conferenciant considera que el debat que es produeix a França no es repeteix a Espanya. Per això, molts sindicats espanyols poden mantenir unes posicions ambigües respecte al model que hom proposa per a l'agricultura.

Al nostre país, amb el "xantatge" de les autonomies, massa sovint ningú no es vol responsabilitzar de les sortides a la crisi, ni portar endavant debats. El debat de política agrària ja no és nacional, sinó europeu. Per a això, no assistir a les reunions del COPA a Brussel·les, significa no participar del debat sobre el futur de la nostra agricultura. El sindicalisme de després de l'adhesió ha de ser prou diferent dels d'abans, sobretot en haver entrat a la CEE precisament quan es redueixen els pressupostos per al sector agrari. Cal també acudir a Brussel·les senzillament per a aprofitar els diferents tipus d'ajudes que ofereixen.

Ara toca fer l'euroindicalisme.

Andreu Peix